

Placetesting in De gaarden: een nieuwe richting in Gezonde Stedelijke Ontwikkeling

In de buurt De Gaarden in Den Haag ZuidWest, vindt een grootschalige herstructurering plaats, met renovatie- en nieuwbouw projecten. De nadruk van de ontwikkelingen ligt op de lange en middellange termijn. Omdat de bewoners nu al behoefte hebben aan een gezonde leefomgeving is placetesting ingezet, een inclusieve en praktijkgerichte aanpak. Placetesting is het doen van tijdelijke ingrepen en experimenten om deze te testen bij de gebruikers. Door placetesting worden de behoeften van bewoners en lokale professionals in een vroeg stadium geïdentificeerd en wordt er actief met hen samengewerkt.

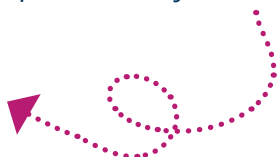
De kracht van placetesting

Tijdens het project stond de vraag centraal: *"Hoe kan placetesting, als innovatieve praktijkgerichte aanpak, bijdragen aan het vormgeven van een gezonde stedelijke leefomgeving, samen met de mensen die er wonen en werken?"*. Uit de ervaringen zijn de volgende vijf punten geformuleerd.

1. De kracht van placetesting zit in het **doen**. Er wordt niet alleen nagedacht en gesproken over de gezonde stedelijke leefomgeving, maar denken en doen gaan hand-in-hand.
2. Placetesting is een krachtige methode voor participatie én activatie. Het proces wordt zichtbaar en mensen kunnen makkelijk meedoen, hierdoor wordt het **inclusiever**.
3. De kans dat plekken goed gebruikt gaan worden wordt daardoor groter. Want voordat een plek definitief ingericht wordt, leer je samen **wat wel en niet werkt**.
4. Je kunt in korte tijd écht een **tastbaar verschil maken** in de wijk. Er ontstaat zowel bij bewoners als bij betrokken professionals energie, vertrouwen en een zekere trots.
5. Placetesting vraagt om **tijd, aandacht en flexibiliteit**. De ontstane energie en betrokkenheid moet vastgehouden worden en de koers bijgesteld als de uitkomsten anders zijn dan gedacht.

Hoe gaat een placetesting proces? Bekijk [deze animatie](#).

Meer weten over [dit project](#) of over programma Gezonde Leefomgeving Integrale aanpak van ZonMw? Ga naar www.ZonMw.nl/glia

Ervaringen in De Gaarden

Placetesting is een verfrissende en effectieve werkwijze gebleken om heel veel in de wijk in gang te zetten en energie te creëren. Placetesting werkt als krachtige combinatie van participatie en activatie. Het heeft input opgeleverd voor directe aanpassingen in de wijk, en input voor de stedenbouwkundige plannen op de middellange termijn.

Een fysieke interventie zegt meer dan een plan op papier. Iedereen kan zien dat er iets gebeurt of gaat gebeuren. Placetesting zorgt ervoor dat meer bewoners meedoen en meepraten over de aanpassingen in hun leefomgeving dan bij klassieke participatie of planvorming. Dit is extra waardevol in een wijk waar bewoners weinig terugzagen van deelname aan eerdere onderzoeken of zich niet betrokken voelen bij klassieke participatie-trajecten.

Placetesting creëert energie en betrokkenheid in de wijk. Door een activiteit te organiseren (zoals een skateworkshop), bankjes te plaatsen of een mogelijke verandering in te tekenen met krijt (voetbalveld of een pad), praten bewoners makkelijk mee over de toekomstige inrichting. De veranderingen zijn zichtbaar en invoelbaar. Zo lukte het om mensen te bereiken, waar je anders niet makkelijk mee in gesprek komt – bewoners kwamen kijken of gingen op het balkon staan, omdat er iets gebeurde in hun binnentuin.

Een kleine verbetering, kan het vertrouwen in de overheid en andere organisaties vergoten. Door de concrete veranderingen voelen mensen zich weer gezien en gehoord; 'er verandert écht iets'. Najat Lachhab, Coördinator buurtkamer Vrederust vertelt hierover in de korte documentaire:

"Ik was echt verrast! Dat toen de schommel er zat, er een aantal kinderen in de buurtkamer zeiden: 'Najat, onze binnentuin is gemaakt, hij is eindelijk klaar!' Maar het was alleen verandering van de schommel."

Placetesting vergroot de betrokkenheid rondom een plek vergroten en kan het gebruik bevorderen. En dit kan bijdragen aan breder draagvlak voor

Bekijk [hier](#) de korte documentaire over de ervaringen van placetesting in De Gaarden Den Haag.

lange termijn aanpassingen. De upgrade van een skatebaan en het sportveld in De Gaarden is hier een voorbeeld van. De plek krijgt nu een boost, om tijdens periode van grote veranderingen aantrekkelijk te blijven. Over 3–5 jaar kunnen ook de nieuwe bewoners meedenken over de rest van de inrichting van deze openbare speelplek.

Door de combinatie van activiteiten en fysieke aanpassingen, kan placetesting ervoor zorgen dat verschillende organisaties elkaar op buurtniveau beter vinden en bevordert samenwerking tussen sociaal en fysiek domein. Door samen iets organiseren, leer je elkaar kennen, het geeft inzicht in elkaars werkveld en kansen om krachten te bundelen.

Placetesting is een proces dat tijd en aandacht vraagt. Wanneer je in verbinding blijft met bewoners hoor je meer. Er zullen nieuwe bewoners aanhaken met weer een ander perspectief en behoeften veranderen door de tijd heen. Dat vraagt om flexibiliteit en mogelijkheid tot bijstellen. Wanneer een tijdelijke interventie niet wordt omgezet naar iets definitiefs, kan er ook weerstand ontstaan bij bewoners. Zo kon een kleurrijke interventie, blauwe blokken met goede bedoelingen geplaatst, na een aantal jaar rekenen op meer kritiek dan enthousiasme. Als bewoners het wachten zat zijn, zien ze als enige optie een volledige herinrichting in plaats van kleine gezamenlijke stapjes.

Cruciaal is dat er een vast gezicht is dat het gesprek opent en gaande houdt, en de verbinding met initiatieven en betrokkenen onderhoudt.

Vruchtbare condities

Hoe het begon | De uitvoerende partners van het placetesting project in De Gaarden waren al actief in de wijk. Woningcorporatie Haag Wonen pastte al placetesting toe in hun binnentuinen, Woningcorporatie Staedion was actief vanuit leefbaarheidsdoelstellingen, en Gemeente Den Haag en GGD Haaglanden werkte al in de wijk via de [wijkpreventieaanpak](#). Door subsidie van ZonMw kon de aanwezigheid geïntensiveerd en de samenwerking versterkt worden. Op meerdere plekken in de buurt kon geld ingezet worden, daar waar behoeften was vanuit bewoners én op plekken waar nog niet zo veel aandacht naartoe ging en activatie nodig was. Gedurende het project raakten steeds meer wijkprofessionals en bewoners betrokken. De samenwerking vroeg van de deelnemende organisaties om over de eigen projectgrenzen heen te kijken.

De wijkvisie voor Gezonde Buurt De Gaarden [bekijk je hier](#).

De Wijkvisie kwam tot leven tijdens de Grote Gaarden Speelsafari. [Hier een vrolijke aftermovie.](#)

Hoe het verder gaat | Door een jaar lang in de wijk te experimenteren ontstond de visie voor een gezonde buurt: de wijk als een netwerk van plekken die met elkaar verbonden zijn, zoals de wortels van een boom, of als tramlijnen met verschillende haltes. Een wijk met voor iedereen toegankelijke en aantrekkelijke plekken in de buitenruimte. Met die visie gaan we verder. Het placetesten is een opening geweest naar meer samenwerking tussen het sociaal en fysiek domein en naar een gedeelde toekomstvisie voor de wijk.

Aan de slag met placetesting

Wil je zelf placetesting gaan toepassen of faciliteren in je organisatie? Dan adviseren wij vanuit de ervaringen in De Gaarden de volgende vijf punten.

1. Zorg voor een eigenaar van het placetesting proces. Deze persoon is niet verantwoordelijk voor de uitkomst of opkomst, maar zorgt dat de energie wordt vastgehouden. Deze rol is ingebed in het **netwerk van lokale organisaties**, zodat kennis, draagvlak en opvolging geborgd zijn.
2. Gebruik **zichtbare, fysieke interventies** als startpunt voor inclusieve participatie. Zorg dat deze interventies uitnodigen tot interactie en co-creatie.
3. Placetesting **verbind het fysieke en sociale domein op buurtniveau**. Het stimuleert samenwerking tussen bewonersinitiatieven, sociaal werk, gezondheid en ruimtelijke ordening.
4. Creëer **leer-enexperimenteer ruimte** binnen projectstructuren en beleidsprocessen. Geef organisaties, bewoners en professionals ruimte om te ontdekken, bij te sturen en nieuwe rollen en vormen van betrokkenheid te verkennen.
5. Je bent afhankelijk van tijd, budget en regelgeving, maar laat dit niet leidend zijn in het samenwerken en onderzoeken. **Wat kan wel?** Zoek de grenzen op van jouw mogelijkheden en betrek mensen die hier energie van krijgen. Begin met kleine stappen en met draagvlak te creëren. Zodra resultaten zichtbaar worden, is er meer kans op extra budget of mogelijkheden buiten de standaard kaders. Communiceer hierover, om teleurstellingen te voorkomen.

Project De Gaarden: een nieuwe richting in Gezonde Stedelijke Ontwikkeling is een initiatief van GGD Haaglanden in samenwerking met gemeente Den Haag, Woningcorporatie Haag Wonen en Woningcorporatie Staedion.